

P7_TA(2013)0248

Elektroniska väggtullar och vinjettsystem för lätta privatfordon i Europa

Europaparlamentets resolution av den 11 juni 2013 om en strategi för ett system för elektroniska väggtullar och ett vinjettsystem för lätta motordrivna privatfordon i Europa (2012/2296(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution,

- med beaktande av kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet om nationella vägavgifter för lätta motordrivna privatfordon (COM(2012)0199),
- med beaktande av kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av det europeiska systemet för elektroniska väggtullar (COM(2012)0474),
- med beaktande av kommissionens vitbok *Färdplan för ett gemensamt europeiskt transportområde – ett konkurrenskraftigt och resurseffektivt transportsystem* (COM(2011)0144),
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för transport och turism (A7-0142/2013), och av följande skäl:
 - A. Det nuvarande europeiska systemet för elektroniska väggtullar (EETS) som infördes av kommissionen fungerar inte och måste därför ses över. Vissa av de aktörer som för närvarande finns på marknaden ser inga ekonomiska fördelar med att anpassa sig till ett gemensamt driftskompatibelt EETS.
 - B. Medlemsstaternas framtida intäkter i form av mervärdesskatt och punktskatt kommer högst sannolikt att minska som en följd av att man i allt högre grad frångår oljebaserade bränslen.
 - C. Principerna ”användaren betalar” och ”förorenaren betalar” måste också i fortsättningen vara en huvudprioritering inom europeisk transportverksamhet.
 - D. Vägavgifter kommer att bli verklighet i allt fler medlemsstater inom en mycket nära framtid.
 - E. I gränsområden har det vid upprepade tillfällen uppstått vissa problem med förare bosatta i utlandet i samband med införandet av nya elektroniska väggtullsystem, vilket har gett upphov till protester och klagomål till följd av ekonomiska förluster och diskriminering.
 - F. EU ansvarar för att garantera att denna nya utveckling inte negativt påverkar gränsöverskridande resor, människors vardagsliv i gränsregioner eller handel.
 - G. EU måste främja vägavgifter som inte är diskriminerande gentemot väganvändare som inte är bosatta i det land där avgiften uppbärs.
 - H. Förutom de medel som behövs för att bygga nya vägar kommer det i framtiden att

framför allt behövas mera pengar för att bevara och underhålla befintlig trafikinfrastruktur.

- I. Medlemsstaterna bör ha rätt att införa antingen distansbaserade eller tidsbaserade avgiftssystem, men åtgärder bör vidtas för att garantera att distansbaserade system alltid favoriseras då det är möjligt, eftersom dessa är mer rättvisa och mindre diskriminerande än tidsbaserade system.
- J. Det finns redan olika tekniker som möjliggör driftskompatibilitet mellan vägavgiftssystem.
- K. Det största enskilda hinder som EETS står inför är bristen på politisk vilja att genomföra systemet. Marknadsrelaterade eller tekniska aspekter utgör inga egentliga hinder.

Allmänna ramar

1. Europaparlamentet noterar kommissionens uttalande av vilket det framgår att de två huvudaktörerna är avgiftsupptagarna och EETS-betalningsförmedlarna, men framhåller att väganvändarna, särskilt transportföretagen, är en tredje nyckelaktör. Parlamentet påpekar att användarna av privata fordon är potentiella slutanvändare som kan bidra till att utvecklingen av EETS påskyndas.
2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka hur den ska göra för att bättre integrera dessa aktörer i sina kommande åtgärder.
3. Europaparlamentet betonar att även om skydd av en persons personuppgifter, och skydd av uppgifter i allmänhet, är synnerligen viktigt, och att alla nya åtgärder som vidtas bör vara föremål för EU:s lagstiftning om uppgiftsskydd och i synnerhet för direktiv 95/46/EG, bör detta inte utgöra ett hinder för driftskompatibilitet mellan systemen.
4. Europaparlamentet erkänner vägägars rätt att erhålla en lämplig summa för att deras infrastruktur och därtill knutna tjänster används.

EETS: hittills ett misslyckat projekt, som är i behov av en ny inriktning

5. Europaparlamentet delar kommissionens uppfattning om att det nuvarande EETS-direktivet 2004/52/EG inte har resulterat i den förväntade utvecklingen av ett driftskompatibelt EETS mellan medlemsstaterna. Parlamentet anser att projektet har varit misslyckat och betonar att drastiska åtgärder är nödvändiga för att uppnå målet om ett driftskompatibelt EETS.
6. Europaparlamentet anser att kommissionen så fort som möjligt bör överväga lämpliga lagstiftningsåtgärder inom området för driftskompatibilitet för att på så sätt tvinga aktörerna att föra EETS-projektet framåt.
7. Europaparlamentet beklagar att medlemsstaterna på det hela taget har visat föga intresse för att utveckla EETS. Parlamentet beklagar också att kommissionen inte vidtar fler åtgärder för att se till att EU-lagstiftningen tillämpas. Mot bakgrund av detta uppmanar parlamentet kommissionen att utforma och föreslå ett system med incitament för att få operatörerna och medlemsstaterna att förkorta tidsfristerna för genomförandet av

systemet.

8. Europaparlamentet delar kommissionens uppfattning om att det finns en efterfrågan på en driftskompatibel lösning inom området för elektroniska vägavgifter, men anser att det behövs lämpliga lagstiftningsåtgärder för att tvinga aktörerna att genomföra ett sådant system, eftersom intäkterna från ett driftskompatibelt system allena inte är tillräckligt attraktiva för vissa tillverkare av vägavgiftsutrustning eller vissa vägoperatörer.
9. Europaparlamentet anser att kommissionens inställning att tjänsten ska tillhandahållas när marknaden så beslutar inte har burit frukt och att det därför är nödvändigt med politiska åtgärder för att påskynda genomförandet av EETS så att systemet kan tas i bruk inom en omedelbar framtid.
10. Europaparlamentet anser att kommissionens planer att framskrida med regionaliseringen inte är tillfredsställande eftersom de kan leda till ytterligare förseningar, vilket skulle kunna hämma utveckling av tjänsten inom hela EU.
11. Europaparlamentet anser att utvecklingen av tjänsten inom hela EU bör förbli EU:s slutmål. Parlamentet betonar att om regionaliseringen genomförs bör denna endast vara en övergångsfas.
12. Europaparlamentet anser att mer omfattande åtgärder är nödvändiga och uppmanar kommissionen att, för det första, vidta kraftfulla åtgärder mot de medlemsstater som inte på ett korrekt sätt genomför EU:s lagstiftning och, för det andra, omedelbart företa en översyn av alla tillgängliga studier på detta område för att på så sätt kunna ge en tydlig grundval för olika alternativ när det gäller insatser på medellång och på lång sikt, inbegripet uppbärande av avgifter för väganvändning med hjälp av exempelvis GPS- eller GNSS-teknik, i syfte att förebygga och minska trafikstockningar som uppstår på grund av fysiska hinder. Parlamentet uppmanar kommissionen att presentera denna översyn före utgången av 2013.
13. Europaparlamentet anser att kommissionen bör genomföra en studie av de finansiella aspekterna och förutsättningarna för att EETS ska bli ett fungerande alternativ.
14. Europaparlamentet anser att direktiv 2004/52/EG om driftskompatibilitet utgör en lämplig rättslig ram för olika vägtullsystem att existera sida vid sida, vilket gör det möjligt för medlemsstaterna att välja den teknik som bäst passar deras vägnät.
15. Oberoende av vilket system som väljs anser Europaparlamentet att kommissionen med omsorg måste garantera att konsumenterna vid alla tillfällen görs medvetna om de kostnader som uppkommer när vägavgiften uppbärs med hjälp av elektroniska anordningar eller elektroniska vinjetter.
16. Europaparlamentet begär att de särskilda behoven hos yrkesförare och andra förare som passerar genom många olika länder, särskilt från och till perifert belägna medlemsstater, alltid ska beaktas vid utveckling av tjänsten.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i sina arbetsprogram om de transeuropeiska transportnäten införa möjligheten att finansiera projekt som kan bidra till ett påskyndande av genomförandet av EETS.

18. Europaparlamentet anser att den metod som bygger på marknadsefterfrågan inte har gett önskade resultat och att det är nödvändigt att analysera de brister som har lett fram till denna situation.
19. Europaparlamentet anser att det hos aktörer inom branschen, det vill säga betalningsförmedlare, innehavare av vägkoncessioner, tillverkare av elektroniska vinjetter och tillhörande utrustning, inte finns intresse för att ta i bruk EETS, och att det därför kan behövas en förordning som tvingar aktörerna att komma samman. Parlamentet menar att kommissionen bör införa stödåtgärder för att skapa ett effektivt system för uppbärande av vägavgifter för slutanvändarna, särskilt mot bakgrund av en mera utbredd användning av vägavgifter i framtiden.
20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra en detaljerad utvärdering mot bakgrund av pågående projekt för teknisk och kontraktsmässig driftskompatibilitet mellan olika medlemsstater, och att i förekommande fall föreslå nya åtgärder som bygger på bästa praxis.
21. Europaparlamentet delar kommissionens uppfattning om att tekniken för driftskompatibla system redan finns.
22. Europaparlamentet uppmärksammar att flera medlemsstater har för avsikt att under de kommande åren införa vägtullsystem eller att förlänga befintliga koncessioner. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att dessa system uppfyller kraven på driftskompatibilitet och garantera att införandet av vägtullsystemen inte under några omständigheter är diskriminerande för förare som är bosatta i utlandet, dvs. att de inte medför några hinder för principen om fri rörlighet.
23. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och de aktörer som ansvarar för avgiftsbelagda vägar att bedriva ett nära samarbete med grannländerna och att erbjuda allt det stöd som är nödvändigt för att införa vägavgiftssystem och utrustning för uttag av avgifter och betalning och för att tillhandahålla användarna information om priser, användarvillkor etc.
24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inleda ett överträdelseförfarande om kraven inte uppfylls.

Uppbärande av avgifter för väganvändning: vinjetter, tullar, driftskompatibilitet och uppgiftsskydd

25. Europaparlamentet betonar att det ankommer på medlemsstaterna att besluta om avgifter för väganvändning ska införas eller inte, och att medlemsstaterna bör ha sista ordet när det gäller beslut om hur intäkterna från vägavgifter ska användas.
26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fortsätta uppgraderingen av sina transportnät i syfte att göra dem så hållbara, effektiva, miljövänliga och trygga som möjligt genom att öronmärka intäkter från vägavgifter för dessa ändamål.
27. Europaparlamentet konstaterar att medlemsstaterna för närvarande håller på att utveckla planer för att uppbära avgifter för nya fordonskategorier, inbegripet lätta motordrivna privatfordon, vilket gör det ännu mera brådskande för kommissionen att införa ett samordnat driftskompatibelt avgiftssystem.

28. Europaparlamentet konstaterar att det är positivt att trenden går mot en mer likvärdig tillämpning av vägtullsbetalningar på alla fordonstyper utifrån principen om att användaren betalar.
29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta hänsyn till den särskilda situationen för invånarna i gränsregionerna när de inför nationella vägavgiftssystem. Parlamentet betonar att nationella vägavgiftssystem inte får ha någon som helst diskriminerande effekt.
30. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen och medlemsstaterna att beakta gränsregionernas särskilda situation när de tar fram planer för vägavgiftssystem, i syfte att minimera konsekvenserna för de människor som bor i gränsregioner.
31. Europaparlamentet anser att även om befogenheterna att generera inkomster ligger hos medlemsstaterna bör EU favorisera ett distansbaserat avgiftssystem framom vinjettsystem, eftersom distansbaserade avgiftssystem är mycket mera rättvisa och icke-diskriminerande, medan vinjettsystem tidigare har gett upphov till en rad problem när det gäller effektivitet och diskriminering och bör undvikas om det bara är möjligt.
32. Europaparlamentet anser att kommissionen måste kräva att man inom ramen för tidsbaserade system erbjuder väganvändare specialanpassade vinjetter som grundar sig på olika avgiftsstrukturer där priset står i proportion till väganvändningen, t.ex. dags-, vecko-, månads- och årsbaserade alternativ, med möjlighet att köpa en vinjett upp till 30 dagar före väganvändningen, och tydligt anger det belopp som tas ut i administrativ avgift. Parlamentet anser vidare att kommissionen bör främja ett mer utbrett införande av distansbaserade system snarare än tidsbaserade system.
33. Europaparlamentet anser att införandet av nya avgiftssystem som innebär gemensam användning av driftssystem och utbyte av uppgifter om kunder och om hur de rört sig strikt ska omfattas av EU:s bestämmelser om uppgiftsskydd, och dessa uppgifter bör vara avidentifierade för att skydda individens privatliv. Parlamentet intar ett pragmatiskt förhållningssätt när det gäller uppgiftsskydd och anser att efter det att de erforderliga skydden är införda bör uppgiftsskyddet inte vara något hinder för driftskompatibilitet.
34. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen att kräva av de medlemsstater som infört vinjettsystem att göra det avsevärt enklare att köpa vinjetter och få tillgång till information samt att använda ett online-betalsystem som gör det möjligt för kunderna att i förväg betala sina vägavgifter via en webbplats som är tillgänglig och lätt att använda för alla.
35. Europaparlamentet uppmanar enträget kommissionen att införa möjligheten att betala vägavgifter och vinjetter via mobiltelefon.
36. Europaparlamentet betonar behovet av tillräcklig och synlig skyltning i förväg med information till fordonsanvändarna om hur mycket de ska betala. Parlamentet betonar också att information om böter och andra påföljder tydligt bör framgå och vara lättillgänglig.
37. Europaparlamentet erkänner vägtransportföretagens och de små och medelstora företagens behov och de fördelar som EETS skulle medföra för dessa när det gäller att föra ut varor på marknaden till de mest konkurrenskraftiga priserna.

38. Europaparlamentet noterar hur viktiga dessa vägtransportföretag och små och medelstora företag är för att skapa ekonomisk tillväxt och sysselsättning i Europa, och anser det därför vara mycket viktigt att inga onödiga extraavgifter läggs på dessa företag utan att principen om att användaren betalar tillämpas generellt på alla fordonstyper.
39. Europaparlamentet rekommenderar att kommissionen vidtar kraftfulla åtgärder mot dem som inte följer det gällande direktivet om driftskompatibilitet, och samtidigt utreder behovet av att kommissionen offentliggör ett förslag till ny lagstiftning om EETS och driftskompatibla vägavgiftssystem.

o

o o

40. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.